JUSTICIA NANG DIOS

MG̃A ILANG BAGAY NA INASAL DITO SA FILIPINAS NANG MAÑGA FRAILE,

SINULAT NI

Mariano Sequera

Redactor sa pamahayagang ANG KAPATID ÑG BAYAN, EL GRITO DEL PUEBLO at sumusulat sa ila't iba pang inilalathala dito sa Maynila.

UNANG BAHAGUI NANG ¡NASAAN ANG DIOS!

1.ª Edición.

MAYNILA

LIMBAGAN NI CHOFRÉ Y COMP.ª
Escolta, núm. 33
1899

JUSTICIA ÑG DIOS

MG̃A ILANG BAGAY NA INASAL DITO SA FILIPINAS NANG MAÑGA FRAILE,

SINULAT NI

MARIANO SEQUERA

Redactor sa pamahayagang *ANG KAPATID ÑG BAYAN, EL GRITO DEL PUEBLO* at sumusulat sa iba,t, iba pang nilalathala dito sa Maynila.

UNANG BAHAGUI NANG ¡NASAAN ANG DIOS!

1.ª Edicion.

MAYNILA

LIMBAGAN NI CHOFRÉ Y COMP.ª
Escolta, num. 33
1899

Sa Inang Filipinas.

Sa tanang supling mong tunay cong capatid
na sa iyo'y nag-alay ng̃ bung̃a ng̃ isip
ibig cong pumisan, cutad man ang bait,
at maguing dang̃al co sa buhay na quipquip.

Ng̃ upang sacaling mang̃iba mang bayan
na hindi sarili,t, tungtung̃án co lamang,
¡Ina co'y! marinig mauica ng̃ ibang
aco ay sa iyo marunong magmahal.

Caya ng̃a,t, ang unang sumupling sa bait
na hinog na bung̃a sa tangcay ng̃ saquit
alay co sa iyo at pag-asa'y labis
na ito'y sacsi rin ng̃ aquing pag-ibig

Yayamang dugo co, catauan at buhay,
talagang iyo na, ¡oh! Ina cong bayan!;
bulaclac ng̃ isip ay ibig co namang
ilangcap sa aquing sa iyo'y pagdamay.

Sa bagay na ito'y cung aco'y sumapit
sa pooc na ari ng̃ dalita,t, hapis,
itong alaala'y, papaui sa saquit
sanhi rin sa iyo ¡oh! bayan cong ibig.

Hanganang co ito,t, aquing ipapaling
ang tang̃ang cong pluma sa ibig lumining
nitong pinag-ugnay ng̃ bait na angquin
yamang talastas ng̃ sa iyo ang dahil.

MARIANO SEQUERA.

Pasimulá.

Manang isang hapong dinalao ang buhay
niyaong magcaumpoc na lungcot at lumbay,
sa isang uupan aco'y, nagulaylay
at pinaguauari itong calagayan.

Ualang ano ano'y, sumilang sa isip
yaong paglilibang sa *jarding* mariquit
caya ng̃a,t, sa lagay aco ay tumindig
hinanap ang simoy ng̃ hang̃ing malamig.

At aquing tinung̃o na cusang hinanap
ang pooc na tunay ng̃ tanang bulaclac
pagdating co roo'y, pinili co agad
ang lalong mariquit, at aquing pinitas.

Ng̃uni at nalooy, nalagas na tunay
nalanta ng̃ang cusa,t, bang̃o ay naparam,
napaui ang gandá, lumipas ang culay,
caya,t, ang puso co ay muling nalumbay.

At saca inisip cung ano ang dahil
bulaclac na tang̃an nalungcot naman din,
puso co'y tumiboc ng̃ tiboc mahinhin
at uari'y, pinucao ang aquing panimdim.

Pinag-ugnay-ugnay yaring paquiramdam
saca binalangcás sa isip ang bagay,
niyaong co natanto,t, nabatid na tunay,
ang lungcot na yao'y, dahil din sa bayan.

Dito co nabatid cung saan nagbubat,
cung saan sumupling ang lumbay ng̃ lahat,
pagca,t, natanto co ang *fraileng* dulin̄gas
ay binubusabos Inang Filipinas.

At tuloy dinalao itong ala-ala
niyaong ualang n̄galan na aquing naquita
asal na mahalay guinaua ng̃ *cura*
sa isang mag-inang ipinahamac niya.

Ang nangyaring ito'y siyang isusulit
at gauing liban̄gan ng̃ tanang capatid
JUSTICIA ÑG DIOS siya cong na-isip
itauag sa gayong namasda,t, nabatid.

Ang sumulat.

Puno nang salita.

Cailan mang panahon ang casamaan
cung umiral ma'y sa sandali lamang
Aco.

May isang mag-inang taga ibang bayan,
aquing nalimutan cung ano ang ngalan;
ang mag-inang ito'y, mahirap ang buhay,
baquit ulila na sa dapat magmahal.

May loob sa Dios ang babayeng anac
may impoc na puri baga ma,t, mahirap
maganda ang asal, matamis mangusap
sino mang tumingi'y malulugod agad.

Ang caniyang ina,y lubha ring mabait
di saquim sa pilac, totoong malinis,
sa arao at gabi'y ualang ini-isip
cung hindi ang gutom canilang mapatid.

Sa isang paraang mabuti,t, mahusay,
at hindi naghangad ng anomang yaman,
cung di yaong anac malinis matanao
sa harap ng mundo,t, hangang calangitan.

Dapua,t, niyaon nga'y may isang dumating
sa canilang bayan isang *fraileng* saquim;
at doo'y nagcura nangaral na tambing
ng utos ng Dios na dapat ganapin.

Diua ay dinalao ng̃ gauang pagsinta
ang puso at loob ng̃ nasabing cura,
caya,t, monaguillo'y, tinauag pagdaca,t,
agad pinahanap ng̃ isang dalaga.

Aniya'y, libutin ang loob ng̃ bayan
at iyong sabihin sa mg̃a magulang
na may mg̃a anac na dalagang tunay
na sa arao arao'y, pasa sa simbahan.

At huag lilimuting sila ay sasaglit
matapos magsimba sa convento'y, manhic
at ito'y, bilin co siyang isusulit
sapagca,t, utos ng̃a: ng̃ Dios sa lang̃it.

Itong monaguillo'y, agad ng̃ sumagot:
na caniyang tutupdin sa among na utos,
caya ng̃a,t, nalis na at cusang naglibot
at sa bahay bahay ay manhic manaog.

Palibhasa ng̃ani ay utos ng̃ cura,
lahat ng̃ magulang tumupad pagdaca
at sa arao arao ay nang̃agsisimba,t,
anac na dalaga'y, canilang casama.

Pangagaling pa ng̃a doon sa Simbahan
sa convento nama'y mang̃agtutuluyan;
sasalubong dito ang *among* sa bayan
at magpapahalic sa lahat ng̃ camay.

Dumating ang arao sa gayon ng̃ gayon.
dalauang mag-ina'y. piniguil ng̃ *among*,
aniya'y: Mag-antay at may itatanong
sa iniyong dalaua'y, tila nauucol.

Nḡ mapag-iuan na niyaong caramihan
dalauang mag-inang piniguil na tunay
ang pag-uusisa dito na minulan
nḡ *guinoong curang* may asal halimao

Aniya'y: ¿Ano ba iniyong paghahanap,
saan quinucuha cailanḡang lahat?
ang sagot nḡ ina:—Ang aquin pong anac
tahiing damit sa bahay natangap.

Ang tugon nḡ cura: anac mo'y, magandá
ang bagay sa caniya'y, tauaguing *maestra*,
aco ang bahala ilalacad siya,t,
huag nḡ manahi magpacailan pa.

Ang ina'y, sumagot, sa ganitong turing;
—Salamat po *among* sa iyong pagtinḡin,
cahimanauari icao po'y, gantihin
nḡ Dios sa lanḡit sa gauang magaling.

Madali,t, salita dumating ang arao
ualang ano ano'y, tumangap nḡ dalao,
nḡ isang *sacristan*, mag-inang tinuran
sila'y, tinatauag nḡ *among* sa bayan.

Ang mag-inang ito'y, umayo,t, sumama
sa doroong tauong alila nḡ cura,
ualang guni guni. ualang ala-ala
cung di ang panḡacong maguiguing *maestra*.

Nḡ sila'y, dumating sa harap nḡ *among*
at nacahalic na sa camay nḡ *ungoy*,
ang uica nḡ cura'y: Tinangap co nḡayon
ang *nombramiento* na aquing nilayon.

Caya n̄ga at icao uica sa dalagá
magbuhat na n̄gayo'y, tunay ng̃ maestra,
dito sa bayan mo, at iiuan mo na
yaong pananahi na ualang halagá.

Tandaan mo lamang itong aquing bilin
na sa arao arao huag lilimutin,
ang lahat ng̃ bata ay iyong dadalhin
dito sa *Convento,t*, iharap sa aquin.

Sagot ng̃ *maestra'y*,: Aquing tatandaan
ang tanang bilin po ng̃ *among* sa bayan,
pagcasabi nito, sila'y, nagpaalam
ang toua ng̃ ina'y, ualang macapantay.

Sa pagca,t, di alam ang nasa sa loob
ng̃ curang sinambit na nagmamaayos,
ang acala niya'y ang gayon ay taos
sa puso at dibdib ng̃ lilo't balaquiot.

Magbuhat na niyaon, sa gabi at arao
Maguinoong cura'y laguing dumadalao.
sa mag-inang ito't ang dinadahilan
ay, ang pan̄gan̄garal ng̃ mabuting asal.

N̄guni at datapua't manang isang hapon
ualang ano ano'y nagsulit ang *among*
aniya,y: Tingnan mo, sa ina ang tucoy,
ang ninanasa co at dinguin mo n̄gayon.

Malaqui ang aquing dalang pagmamahal
sa anac mong iyan at magandang asal,
caya't yamang cayo'y ulila ng̃ tunay
sa aquin ay cayo,y mabuting pumisan.

Talastas mo namang maigui ang capit
ng̃ sino mang tauong sa cura'y sumanib
gayon din sa pilac ualang isusulit
at sino mang *frayle'y* sagana at sicsic.

Hindi ca daramdam ng̃ ano mang hirap
igagalang ca pa ng̃ capua mong lahat,
balana'y pupuga'y sa iyo't tatauag
macapangyarihan, papel ay malapad.

Ang tugon ng̃ ina'y: Pang̃it pong malasin
sa mata ng̃ lahat cung ito'y asalin,
caya po't iurong ang nais na linsil
ualang masasapit ano mang marating.

Mabuti pa po ng̃ang tauaguing mahirap,
marumi ang damit, sa dang̃al ay salat,
huag ng̃ maturan na aco'y may anac
babaye ng̃ cura . . . . . ¡Dios co ay huag!

Sumagot ang cura sa ganitong sulit,
aniya'y: Babaye, icao ay mag-isip,
dapat acalain na cung aquing ibig,
ni ang *gobernador* di maiaalis.

Pag nagcataon pa'y aco'y aayunan
balang sabihin co'y mangyayaring tunay,
caya't isipin mo itong isinaysay,
bucas macalaua'y huag pagsisihan.

Tugon ng̃ babaye: icao po'y bahala
balang ibiguin mo'y mangyayaring paua,
sa ninanasa po'y ualang magagaua
pagca't sinung̃aling ang balat ng̃ lupa.

Malaqui mang lubha ang capangyarihan
nino mang *frayleng* magcura sa bayan,
ualang masasapit, cung pagpipilitang
ilapat sa aquin ang pang̃it na asal.

Itong sinabi co'y itanim sa isip
at pagtitibayin buhay ma'y maamis,
¡di co acalaing mag asal bulisic,
ang isang *ministro ng̃ Dios* sa lang̃it!

Nang ito'y marinig ng̃ curang causap
sa pagcaupo ng̃a'y tumindig caagad,
at saca uinicang:—¡Tandaan mong lahat,
darating ang arao siyang pagbabayad!

Tuloy ng̃ nanaog ng̃ ualang paalam
ang sucab na tauong may asal halimao,
magbuhat na niyaon sa gabi at arao
ualang iniisip cung di *cahayupan*.

Caya't sa *convento* ng̃ siya'y dumating
yaong *monaguillo'y* tinauag na tambing
aniya'y: Susundin, itong ibibilin,
gagauin mo agad, huag lilimutin.

Na mamayang gabi'y sunuguin ang bahay
dalauang mag-inang quilala mo naman:
¿Bahay ng̃ *maestra?*, sagot ng̃ *sacristan*,
oo, ang uinica ng̃ cura sa bayan.

—Aquin pong susundin ang mahal na utos,
pagsunod na ito'y mapait sa loob,
pagca't yaring puso'y uari'y natatacot
sa sising darating ng̃ tunay na Dios.

Ang sagot ng̃ cura: Huag ca ng̃ang balio
ibig mo pa yata'y mang̃una sa aquin,
narito ang UALONG PISO at tangapin.
huag cang maing̃ay at aco ay sundin.

Tinangap ang pilac ng̃ saquim sa yaman
nag ualang bahala sa lahat ng̃ bagay,
caya't ang guinaua'y naghanda ng̃ tunay
tanang gagamiting panunog ng̃ bahay.

At pagcagabi ng̃a lubha ng̃ tahimic,
tinung̃o ang daan at cusang lumapit
sa tinitirahang bahay na maliit
dalauang mag-ina na cahapis hapis.

Saca sinusuhan ang apat na suloc,
ano pa't sa apoy sila ay mabalot,
ang batang babaye'y sa laqui ng̃ tacot
taas ng̃ bintana'y nilucso't nilusob.

Naiuan ang inang natupoc sa apoy
matandang babayeng napag-isa doon,
caya ng̃a't ang anac hindi napatuloy
pag layo't pag alis, piguil ng̃ panaghoy.

Sa sama ng̃ loob siya'y napahimpil
sa tabi ng̃ isang malapit na dinding,
ng̃ calapit bahay, na hindi dinating
ng̃ ning̃as ng̃ apoy, dahil ng̃ hilahil.

Sa lagay na ito'y bigla siyang quinilic
ng̃ dalauang tauong di niya nabatid,
at siya'y dinala at cusang piniit
doon sa *conventong* tirahan ng̃ ganid.

Sumunod na arao, ¡ano ang gagauin!
siya'y naroon na dapat ng̃ silain.
gayong cahirapang, palad ay alipin
ng̃ capua palad, na ualang cahambing

Ang hunhang na cura'y siya'y nilapitan
sa paghihimutoc siya'y niligauan,
¡ang *aspid* na loob hindi na gumalang
sa luha ng̃ batang ulila ng̃ tunay!

Aniya'y: Masdan mo sinapit dinating
ng̃ calagayan mong aayao sa aquin,
pag di pa pumayag sa aquing pag guilio
mapapahamac ca di aco titiguil.

Ang sagot ng̃ bata: Aco ma'y mamatay,
ay hindi papayag sa masamang daan;
ang tugon ng̃ cura: Iyong pag-isipan,
sa cuartong ito'y quita'y babalican.

Magbuhat na niyaon ang cahapis hapis
na inaalipin ng̃ madlang hinagpis,
sa arao at gabi'y nataas sa lang̃it
caniyang panaghoy na sanhi ng̃ saquit.

Caya't ng̃ magbalic ang curang ulupong
ang ulilang bata'y hindi nahinahon;
agad ng̃ guinamit ang ganitong tanong:
¿Inisip mo na ba? ¿at ano ang tugon?

Sumagot ang bata: Icao po'y mahabag
sa abang lagay cong busabos ng̃ hirap,
caya ng̃a't dinguin mo itong paquiusap
sa aquing confesor aco ay haharap.

Confesor na ito'y isa ng̃ang *clérigo*
may tunay na loob at mabuting tauo,
ito ang marapat tauaguing *ministro*
ng̃ Dios sa lang̃it lubhang masaclolo.

Ang tugon ng̃ cura sa gayong pamanhic:
Hindi mangyayari cahit mo ipilit,
at hangang hindi ca na sagot sa sulit
sagot na paayong aquing ninanais.

Sa sama ng̃ loob ng̃ batang na iyac
tumugon ng̃ uicang lubhang mabanayad;
Oo na po *among* mamaya tutupad
caya't magbalic po at aco'y pápayag.

Sa bagay na ito'y ang curang bulisic
sumagot ng̃: Oo't pagdaca'y nalis;
guinaua ng̃ bata'y tumaanang pilit
na di namalayan nino mang casanib.

Pagdaca'y tinung̃o at cusang hinanap
caniyang confesor na may puring hauac,
pagcaquita niya'y agad ng̃ tumauag,
may luha sa mata't siya'y napaling̃ap.

Ang sagot sa caniya: Huag ng̃ magbalic
sa *conventong* yaon ng̃ curang bulisic,
aco ang bahalang sa lahat umusig
at mananagot pa sa caniyang nais.

Caya ng̃a't nangyari'y sabihin sa aquin
ng̃ aquing matanto't siya ay usiguin;
Cung gayon po'y tingnan, ang sa batang turing
aquing dinaanan ng̃ayo'y sasalitin.

Aco po'y ulila sa guilio na ama
at nalabing toua co'y pag-lingap ni ina,
aming pagcabuhay tumangap toui na
ng tahiing damit mahal man ó mura.

Nguni't isang arao cami'y pinatauag
ng curang hindi na natutong mahabag,
at tuloy sinabing iuan co ay dapat
yaong pananahing aquing paghahanap.

Acala ni ina'y mabuti ang nais,
ng curang sinabing. sa ami'y nagsulit.
na aco'y gagaouing *maestra* sa pilit
caya't ang salamat siyang ipinalit.

Dumating ang arao ng capangacuan
ng cura sa aquing *títulong* sinaysay,
caya po't nangyaring *nagmaestrang* tunay
dito po sa guilio at nilac-hang bayan.

Nguni't isang hapon ang cura ay nanhic
sa amin pong bahay pagdalao ang nais,
ualang ano ano cay ina'y nagsulit
ng lubhang mahalay tungcol sa pag-ibig.

Sumagot si inang ano mang sapitin
hindi siya papayag sa bagay na turing,
sa lagay na ito'y ang lilo at soail,
umalis na bigla't anaquin ay haling

Pagcagabi nga po'y sinunog ang bahay
niyaong *monaguillo* na caniyang utusan,
doon po'y si ina ¡Dios co'y namatay!
natupoc sa apoy na dulot ng hunghang.

Sa bagay pong ito'y, aco'y, naninimdim
at sa isang suloc aco'y, napahimpil,
ualang ano ano'y, lumapit sa aquin
dalauang lalaquing may suot na itim.

At aco'y, dinala sa *conventong* tunay
ipinasoc tuloy sa cuartong nalaan,
at ng̃ naroon na pinto ay sinarhan
at aco'y piniit ng̃ ualang dahilan.

Pagca umaga po'y lumapit sa aquin
ang curang doroon, nagsulit na tambing,
aniya,y: Tignan mo, sinapit dinating
ng̃ lilong ina mong palalong magturing.

Sa paghihinagpis aco'y niligauan
ang luha ng̃ puso,y di man iguinalang . . .
pag ligao na yao'y inululang tunay
saca nilangcapan ng̃ balang mahalay.

Oaya po,t, sagot co siya ay magbalic
at aco'y papayag sa ninasang lihis,
saca ng̃a ng̃ siya, doon ay umalis
aco namang ito'y nagtanan ng̃ang pilit.

Caya po narito iyong saclolohan
sa ng̃alan ng̃ Dios, huag pabayaan:
sa lagay cong ito'y maaua pong tunay
at yaong *justicia* ang hing̃i co lamang.

Ang sagot ng̃a nitong caniyang confesor
justicia, justicia, sa iyo'y aampon,
caya't omoui ca, aco'y paroroon,
cung hanapin ca pa ng̃ curang ulupong.

Paroon sa bahay ng̃ iyong magulang
tiahin ó lelang ó caya pininsan,
saca tumahimic sa sariling lagay
aco ang bahala sa lahat ng̃ bagay.

Nang ito'y matanto ng̃ batang causap
ligalíg na loob tumahimic agad,
at tuloy omoui na cusang hinanap
ang bahay ng̃ aleng labing camag-anac.

Ng̃uni't hindi pa lumilipas halos
ang arao na yaon, balita'y sumabog
siya'y hinahanap ng̃ curang may poot
dahil sa nag-asal ng̃ uala sa ayos.

Caya ng̃a't sa bahay ng̃ aleng tinuran
ay doon inabot ng̃ cura't sacristan,
ang batang babayeng ulila sa layao,
capos sa ligaya at sa toua'y uhao.

Nang siya'y maquita ng̃ curang bulisic
pagdaca'y uinicang; ¡oh babaying ganid!
acala mo yata aco'y palulupig
sa isang paris mong licó ang matouid.

Capag hindi ca pa sumama sa aquin
asahan mo na ng̃a na may sasapitin
ang lagay mong iyan na calaguimlaguim.
marahil hindi mo maubos tayahin.

Hangang nagsusulit ang curang halimao,
ang batang babaye'y nag-utos na tunay
ng̃ palihim pa ng̃a confesor tauagan
sa caniyang bahay siya'y saclolohan.

Caya nğa't nag-abot ang dalauang ito
sa bahay nğ bata, *cura* at clérigo,
dito na minulan yaong pagtatalo
tungcol sa gagauin nğ tunay na tauo.

Ang uica nğ cura, sa bata ang tinğin
icao ay sumamang madali sa aquin,
dito na tumugón clérigong mahinhin
aniya'y turan mo cung ano ang dahil.

—Siya'y nagtaanan sa aquin convento
nilibac ang utos *Santo sacrificio*,
caya nğa at nğayon aco'y naparito
upang parusahan sa dahil na ito.

Sagot nğ clérigo'y icao ay tumahan
huag cang humanap nğ lilong dahilan,
cung caya ang bata sa iyo'y nagtanan
dahil sa ang ibig puri ay inğatan.

Sapagca't icao nğa'y di dapat tauaguing
ministro nğ Dios, lubhang maauain,
dahil sa asal mo'y totoong napuing
sa hatol nğ langit na ualang cahambing.

Sinisira mo nğa bilin nğ *cánones*
nilalabág mo pa sampuo pa nğ *leyes*,
¿hindi mo ba tantong doo'y nacatitic
na baual sa clero ang asal bulisic?

¿Hindi mo ba alám ang dapat asalin
nğ sino mang fraile, anomang marating?
¿di ba sa *breviario* may tunay na bilin
sa clero'y ang linis, ang dapat gamitin?

Cung ito'y alam mo ¿baquit mo hinamac
ang mahal na bilin ng̃ leyes na lahat,
sanhi sa nais mo na nasa ng̃ oslac?
hayop ang sa iyo'y dapat na itauag.

Tumugon ang curang may impoc na galit
tiguil sinung̃aling, icao ang bulisic
marunong sa lahat, pati pa ng̃ lang̃it
ibig pang maabot ng̃ haling na isip.

Sumagot sa gayon, doroong clérigo
ng̃ uicang mamaya magquiquita tayo,
tutung̃o sa *Juez* at isusumbong co
ang *causa criminal* na iniimpoc mo.

Alam cong icao ng̃a't di ibang tunay
siyang nagpasunog sa caniyang bahay,
doon ng̃a rin naman tupóc na namatay
ang ina ng̃ batang ualang casalanan.

Pagcauica nito'y umalis na agad
at yaong Juzgado ang siyang hinanap,
sa bagay na ito'y ang cura'y nasindac
caya't natiguilan sa sandaling oras.

Mapamayamaya dumating ang *juez*
clérigo'y casama't sa bahay pumanhic,
dito ng̃a inabot ang curang bulisic
na hinihimuyot ang bata sa lihis.

Pagpasoc ng̃ *juez* doon sa pintuan
pagdaca'y nagsulit sa cura sa bayan,
aniya'y sumama sa aquin ng̃a icao
sa ng̃alan ng̃ *ley* bilango cang tunay.

Ang tugón ng̃ cura di cana nang̃anib
na aco'y bilango sa aqui'y isulit,
di mo ba tantong ang gayon ay lihis
aco'y cahalili ng̃ Dios sa lang̃it.

¿Hindi baga alam may capangyarihan
ang sino mang fraileng magcura sa bayan,
na gobierno't *leyes* dapat na gumalang
ang gayon ay hatol ng̃ sangcalang̃itan?

Sumagot ang *juez* ng̃ sagot matigás
aniya'y itiguil ang bibig mo oslac,
acala mo yata aco'y nagugulat
sa isang paris mong, catulad ay ahas.

Papa man sa Roma'y pipiiting co rin
cung siya'y suminsay sa *leyes* na bilin,
pagtupad na ito ay utos sa aquin
ng̃ lang̃it at lupa; ¡oh! ¡tauong haling!

Icao po'y magsulit sabi sa clérigo
ang tanang nangyari'y ng̃ matalastas co,
clérigo'y tumugón ang batang narito
ang lalong mabuting magsabi sa iyo.

Dito na minulan ng̃ batang babaye
ang lahat ng̃ bagay, at tanang nangyari,
sa bagay na itó'y ang cura'y nagsabi
na yao'y di tunay lilong pamarali.

At ang sinabi pang parang idinugtong
iyan ay bung̃a ng̃a ng isip na pusong,
naritong clérigo na may nilalayong
mahalay sa bata... ¡oh asal ulupong!

Mañga casamahan nitó:

¡Nasaan ang Dios!

Si Emilio at si María.

Ang hatol nang lañgit, (comediang tagalog).

Marami pang ipalilimbag na pauang mariríquit at paquiquinabañgang basahin.

